

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)

राष्ट्रीयसंस्कृतसंस्थानम् (मानितविश्वविद्यालयः)

५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल-एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली -११००५८

आचार्यः - प्रथमवर्षम् - तृतीयपत्रम् (साहित्यम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2016-17

पत्रम् -विषयः -

अध्येतुः नाम -पञ्जीकरणसंख्या -

अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः -

अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः -

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम -

मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः -

मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः -

अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः -

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम्

दिनाङ्कः

अध्येतुः कृते परामर्शाः,

प्रिय अध्येता ! भवता/ भवत्या पूरितं प्रदत्तकार्यम् अवलोकितम्। मूल्याङ्कनं कृतम्। मूल्याङ्कनस्य
आधारेण कुत्र कुत्र भवदीयः दोषः/लोपः/विस्मृतिः/भ्रान्तिः अभवत् इति ज्ञात्वा स्वाध्यायं पुनः प्रवर्तयतु ।
शुभकामनाः ॥

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

दिनाङ्कः

आचार्यः - प्रथमवर्षम् - तृतीयपत्रम् (साहित्यम्)

विषयः - ध्वन्यालोकः द्वितीयतृतीयौ उद्योतौ (100 अङ्काः)

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति । अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम् ।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः क

प्रश्नाः - विंशतिः समाधेयाः

अङ्काः - 20 X 02 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five questions . Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. 'रामोऽस्मि सर्वं सहे' इत्यत्र रामशब्द कस्मिन्नर्थे परिणमति?
2. निरहङ्कारशब्दात् कोऽर्थः प्रतीयते?
3. रसादिः कुत्र अलङ्कारः उच्यते?
4. रसवदलङ्कारस्य कति भेदाः?
5. ओजो गुणः केन अभिव्यज्यते?
6. ध्वनौ कीदृशः अलङ्कारः कथितः?
7. रूपकाद्यलङ्कारवर्गे के अलङ्काराः सन्ति?
8. 'आक्षिप्तः' इत्यस्य कोऽर्थः?
9. संलक्ष्यक्रमव्यङ्ग्यस्य प्रथमः भेदः कः?
10. 'खं येऽत्युज्ज्वलयन्ति लूनतमसो' इत्युदाहरणे कः अलङ्कारः व्यङ्ग्यः?
11. लोकेऽपि सम्भावितः व्यञ्जकार्थः किं कथ्यते?
12. अर्थशक्त्युद्भवस्य आहत्य कति भेदाः?
13. देहलीदीपकन्यायः कः?
14. त्यागैकरसेन दरिद्रेण किम् अभिनन्द्यते?
15. शरीरीकरणमित्यस्य कोऽभिप्रायः?
16. ध्वन्यङ्गता कथं सम्भवति?
17. ध्वनौ पदानां वाचकता स्मारकता वा स्वीकृता?
18. वर्णानां रसादिप्रकाशने कौ सहकारिकारणतां साधयतः?
19. के रसच्युताः?
20. कोमलाः वर्णाः कस्य रसस्य व्यञ्जकाः?

21. सङ्घटना कतिविधा?
22. मुक्तकं कस्य प्रभेदः?
23. गुणीभूतव्यङ्ग्यकाव्यस्य लक्षणं किम्?
24. चित्रकाव्ये के?
25. संसृष्ट्यलङ्कारः कदा सम्भवति?

खण्डः ख

प्रश्नाः - पञ्च समाधेयाः

अङ्काः - 05 X 08 = 40

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकप्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते ।

Note : This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. अचेतने चेतनाध्यारोपस्य उदाहरणे विवेचयत।
2. अलङ्काराणां चारुत्वहेतुत्वं प्रतिपादयत।
3. शब्दशक्तिमूलध्वनिं सोदाहरणं निरूपयत।
4. व्यतिकालङ्कारस्य ध्वनित्वं प्रतिपादयत।
5. “नास्यासौ गोचरो ध्वनेः” इति व्याख्यात।
6. सङ्घटनायाः नियामकं तत्त्वम् औचित्यमेवेति सविस्तरं प्रतिपादयत।
7. ‘सैषा सर्वत्र वक्रोक्तिरनयार्थो विभाव्यते’ इति कारिकां व्याख्यात।
8. चित्रकाव्यलक्षणं विलिख्य तद्भेदौ सोदाहरणं लिखत।

खण्डः ग

प्रश्नाः - द्वौ समाधेयौ

अङ्काः - 02 X 10 = 20

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ । प्रत्येकप्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. अविवक्षितवाच्यध्वनिं सोदाहरणम् उपस्थापयत।
2. ‘रसविरोधितत्त्वं तत्परिहारश्च’ इति विषयमधिकृत्य निबन्धं लिखत।
3. आनन्दवर्धनमतेन व्यञ्जनास्थापनं क्रियताम्।
4. ‘गुणा अलङ्काराद् भिन्नाः’ इति प्रतिपादयत।

